

Handläggare
Tove Bodin
Telefon: 08-508 20302

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2018-04-19

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen

Lena Lundström Stoltz
Stadsdelsdirektör

Tove Bodin
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret har tagit fram nya riktlinjer för nationella minoriteter som ska bidra till att förstärka stadens arbete med de nationella minoriteters rättigheter. Detta sker genom att riktlinjerna tydliggör minoriteternas rättigheter och bidrar till inflytande och delaktighet. Förvaltningen ställer sig positiv till riktlinjerna.

Bakgrund

I Sverige finns sedan 1999 fem erkända nationella minoriteter; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Sverige har, genom att ratificera den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk och Europarådets ramkonvention till skydd för nationella minoriteter, folkrättsligt förbundit sig att skydda de nationella minoriteterna och stödja deras kulturer och språk. Kommunstyrelsen har fått i uppdrag att se över samrådsprocesser med de nationella minoriteterna och att ta fram riktlinjer för stadens arbete för de nationella minoriteters rättigheter.

ansvarsfördelning mellan nämnderna. De nya riktlinjerna ska bidra till en förstärkning av stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter.

Ärendet

Riktlinjerna beskriver stadens arbete med de nationella minoriteternas rättigheter utifrån stadens vision, mål för mänskliga rättigheter och minoritetslagstiftningen. Riktlinjerna fördelar ansvaret mellan stadens nämnder. De riktlinjer som främst berör Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd är:

- Berörda stadsdelsnämnder ska i samarbete med kulturnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden uppmärksamma och uppmuntra initiativ från de nationella minoriteterna om språkliga och kulturella insatser i sina verksamheter som stärker och utvecklar de nationella minoritetsspråken.
- Stadsdelsnämnderna ska vid behov och i samarbete med kommunstyrelsen, kulturnämnden, utbildningsnämnden och äldrenämnden verka för mötesplatser för de nationella minoriteterna.
- Stadens kulturliv ska vara en angelägenhet för alla, och därigenom spegla och inkludera de nationella minoritetsspråken och nationella minoriteterna
- Kommunstyrelsen ansvarar för att extra samråd genomförs med de minoriteter vars språk i staden ingår i förvaltningsområde för. Samråden kan vara tematiska med fokus på kultur, förskola och äldreomsorg. Berörd nämnd ska bjudas in att delta.
- Staden ska vid behov erbjuda föräldrar möjlighet att placera sina barn i förskola där hela eller delar av verksamheten bedrivs på det språk staden ingår i förvaltningsområde för.
- Stadsdelsnämnderna ska genom förskolan bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.
- Staden ska erbjuda äldreomsorg där hela eller delar av verksamheten bedrivs på de språk som staden ingår i förvaltningsområde för samt på de andra territoriella minoritetsspråken om språkkunnig personal finns att tillgå.
- Berörda stadsdelsnämnder ska uppmuntra träffpunkter på de minoritetsspråk staden ingår i förvaltningsområde för.
- Kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden, servicenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnder ska ansvara för att kompetensutveckla sina medarbetare om

- minoritetslagstiftning, de nationella minoriteterna och de nationella minoritetsspråken.
- Berörda nämnder ska uppmuntra språkkompetens i de nationella minoritetsspråken och erbjuda möjligheter till kompetensutveckling i de nationella minoritetsspråken för medarbetare i verksamheter som direkt möter stockholmarna.
  - Berörda nämnder ska i sina verksamheter som riktar sig direkt till stockholmarna arbeta för att rekrytera medarbetare med kunskaper i de nationella minoritetsspråken.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av staben i samverkan med beställaravdelningen, förskoleavdelningen, avdelningen för kultur, fritid och demokrati, avdelningen för individ och familjeomsorg för vuxna, avdelningen för individ och familjeomsorg för barn och unga och avdelningen för egen regi.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen anser att de nya riktlinjerna bidrar till en förstärkning av stadens arbete med nationella minoriteters rättigheter.

Riktlinjerna beskriver på ett tydligt sätt nämndernas ansvar för såväl helhet som delar av stadens arbete, både när det gäller grundskyddet och det förstärkta skydd ett förvaltningsområde innebär. Även införandet av gemensamma årliga samråd med kommunstyrelsens förtroendevalda är välkommet. Nya samrådsformer stärker de nationella minoriteternas inflytande och delaktighet.

Förslagen bidrar till ökad mångfald i samhället genom kunskapshöjande insatser om de nationella minoriteter och deras kultur samt kompetensutveckling bland medarbetare. Förslagen är även positiva ur ett barnperspektiv då barn och unga får möjlighet att stärka den kulturella tillhörigheten och utveckla kunskaper i det nationella minoritetsspråket.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen men ser samtidigt att förvaltningen behöver göra en inventering av språkkompetens inom förvaltningen och ett behov av att vid vissa rekryteringar anställa personal med språkkompetens inom minoritetsspråken, där så är möjligt.

I dagsläget har förvaltningen ingen egen förskoleverksamhet på minoritetsspråk utan hänvisar de vårdnadshavare som önskar detta till förskolor i andra stadsdelar. Däremot har en av förvaltningens

öppna förskolor varje vecka finskspråkig verksamhet. Aktiviteter på fler minoritetsspråk skulle kunna vara en möjlighet men behovet har inte uttryckts till förvaltningen och därför har inte möjligheten att kunna rekrytera personal med den språkkompetensen undersökts.

Förvaltningen bedriver ett finskt äldreboende i egen regi där äldre har tillgång till finskspråkig personal. Även andra verksamheter har kartlagt personalens språkkompetens och brukare får en kontaktperson som kan brukarens språk om det finns på enheten. Enskedes nya servicehus är ett tvåspråkigt servicehus och utbildar personalen i finska. Här erbjuds också möjlighet att träffas på en social mötesplats en gång per månad för finska seniorer för att utbyta erfarenheter och ta del av äldreomsorgsfrågor i samverkan med de kluster som utgörs av Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltningar. I Skarpnäck finns även Judiska Hemmet som är ett somatisk vård- och omsorgsboende och demensboende

På beställarenheten för äldreomsorg finns finskspråkiga biståndshandläggare. Vid behov av annan språkkompetens erbjuds tolk. Vid behov av äldreomsorg på något av de nationella minoritetsspråken undersöker förvaltningen möjligheten att hitta utförare inom egen regi-verksamhet eller i privata verksamheter upphandlade enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Individuella avtal kan tecknas med annan extern utförare med den efterfrågade kompetensen.

Förvaltningen föreslår Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bilaga

Stockholms stads riktlinjer för nationella minoriteters rättigheter